

VASKÜLER SİSTEM HASTALIKLARI VE HEMŞİRELİK BAKIMI

Nuran AKDEMİR, Zeynep CANLI ÖZER

- Lenfatik Sistem
- Burger Hastalığı
- Raynaud Hastalığı ve Fenomeni
- Arteriyel Hipertansiyon
- Ven Hastalıkları
 - Tromboflebitis ve Venöz Tromboz
 - Bacak Ülserleri
 - Varikoz Venler
 - Lenf Hastalıkları

LENFATİK SİSTEM

Lenfatik sistem yeterli sirkülasyonun sağlanmasında kalp ve dolaşım sistemine yardımcı olur. Lenfatik sistem; lenfatik damarlar ve lenfatik sistem organlarından oluşur.

Lenf damarları arter ve venlerin çevresinde bir ağ oluşturur. Kardiyovasküler sistemden sıızan sıvının çoğunluğu venöz sistem ile kalbe taşınır. Hücreler arasında kalan sıvı lenfatik sistem ile toplanarak venöz sisteme boşalır. Böylece lenfatik sistem periferden kalbe dönen sıvı miktarına katkıda bulunur.

Küçük lenf kapilleri birleşerek büyük lenf kanallarını oluşturur. Bunlar da iki ana lenf kanalı ile sonlanır. Bu iki ana lenf kanalı:

- Duktus lenfatikus
- Duktus torasikusdur.

Sağ kol, baş, boyun ve göğüsten gelen lenf sıvısı duktus lenfatikus'a buradan da sağ subklavian vene dökülür. Vücudun diğer bölgelerinden gelen lenf sıvısı da duktus torasikus yoluyla sol jugular vene ve subklavian venin birleştiği yere dökülür.

Lenfatik Sistemin Yapısı ve Lenf Akımı

Küçük lenf kapilleri birleşerek büyük lenf kanallarını oluşturur ve lenf sıvısı büyük venlere dökülmeden önce lenf düğümlerinden geçer. Lenf düğümleri, lenf sıvısının süzüldüğü bölgelerdir. Derinin yüzeysel bölgelerinin, kemiklerin ve merkezi sinir sisteminin lenf kanalları dışında tüm organların lenf kanalları vardır.

Lenf kapilleri, kan kapillerine benzer yapıdadır, ince çeperli ve tek katlı bir endotelden

Kaynaklar

- Adler Y, Charron P, Imazio M, Badano L, Barón-Esquivias G, Bogaert J, et al. 2015 ESC Guidelines for the diagnosis and management of pericardial diseases: The Task Force for
- Albert, N. M. (2016). A Systematic Review Of Transitional Care Strategies To Reduce Rehospitalization In Patients With Heart Failure. *Heart & Lung: The Journal of Acute and Critical Care*, 45(2), 100–113.
- Al-khatib, S. M., Ackerman, M. J., Gillis, A. M., Bryant, W. J., Hlatky, M. A., Callans, D. J., ... Field, M. E. (2017). 2017 AHA/ACC/HRS Guideline For Management of Patients With Ventricular Arrhythmias and the Prevention of Sudden Cardiac Death. *Circulation*.
- American Heart Association (AHA) (2014). Heart disease and stroke statistics—2014 update a report from the American Heart Association. Erişim Tarihi 20 Ocak 2015. <http://circ.ahajournals.org/content/129/3/e28.full.pdf+html>.
- American Heart Association (AHA) (2015). Heart disease and stroke statistics—2015 update a report from the American Heart Association. Erişim Tarihi 20 Ocak 2015, <http://circ.ahajournals.org/content/131/4/e29.extract>.
- Baumgartner H, Falk V, et al. 2017 ESC/EACTS Guidelines for the management of valvular heart disease: The Task Force for the Management of Valvular Heart Disease of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS). *Eur Heart J* 2017 Aug 26, [Epub ahead of print].
- Collet JP, Thiele H, Barbato E, Barthélémy O, Bauersachs J, Bhatt DL, Dendale P, Dorobantu M, Edvard-sen T, Folliguet T, Gale CP, Gilard M, Jobs A, Jüni P, Lambrinou E, Lewis BS, Mehilli J, Meliga E, Merkely B, Mueller C, Roffi M, Rutten FH, Sibbing D, Siontis GCM; ESC Scientific Document Group. 2020 ESC Guidelines for the management of acute coronary syndromes in patients presenting without persistent ST-segment elevation. *Eur Heart J*. 2021 Apr 7;42(14):1289-1367.
- Demirbağ, R. The new changes in the European Society of Cardiology 2017 Guidelines for the Management of Valvular Heart Disease. *Turk Kardiyol Dern Ars*. 2017; 45(7): 584-589
- Doğan, A. (2015). Davetli Editöryal Yorum. *Turk Kardiyoloji Dernegi Arsivi-Archives of the Turkish Society of Cardiology*, 43(8), 673–677.
- E. Hall, J., & C. Guyton, A. (2013). *Tıbbi Fizyoloji*. (B. Çağlayan Yeğen, İ. Alican, & Z. Solakoğlu, Eds.) (12th ed.). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
- Eroğlu, S. What is new in the European Society of Cardiology 2015 Guidelines for the Diagnosis and Management of Pericardial Disease?. *Turk Kardiyol Dern Ars*. 2016; 44(1): 1-3
- ESC Guidelines for the management of acute myocardial infarction in patients presenting with ST-segment elevation: The Task Force for the management of acute myocardial infarction in patients presenting with ST-segment elevation of the European Society of Cardiology (ESC). *European Heart Journal*, 2018;39(2),119–177.
- Gürsoy M. O., Yıldız, B. Ş., & Yıldız, M. Yüksek İrtifa ve İntrakardiyak Cihazlar (Pacemaker ve İntrakardi-yak Defibrilatör ve Kardiyak Resenkronizasyon Tedavisi). *Koşuyolu Kalp Dergisi*, 17(3), 184-186.
- Habib, G., Lancellotti, P., Antunes, M. J., Bongioni, M. G., Casalta, J. P., Del Zotti, F., ... Erba, P. A. (2015). 2015 ESC Guidelines For The Management of İnfective Endocarditis. *European Heart Journal*, (May), 3075–3123.
- İbanez, B., James, S., Agewall, S., Antunes, M. J., Bu-ciarelli-Ducci, C., Bueno, H., ... Goudevenos, J. A. (2018). 2017 ESC Guidelines For The Management of Acute Myocardial İnfarction in Patients Presenting with ST -Segment Elevation, (May), 119–177.
- Karadakovan, A., & Eti Aslan, F. (2014). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım (3. Baskı). Ankara: Akade-misyen Kitabevi.
- Kastrati A, Caforio ALP, Bucciarelli-Ducci C, Varenhorst C, Prescott E, Crea F, Group ES. D. 2017 ESC Guidelines for the management of acute myocardial infarction in patients presenting with ST-segment elevation: The Task Force for the management of acute myocardial infarction in patients presenting with ST-segment elevation of the European Society of Cardiology (ESC). *European Heart Journal*, 2017, 39(2), 119-177. doi:10.1093/eurheartj/ehx393
- Kirchhof P, Benussi S, Kotecha D, Ahlsson A, Atar D, Casadei B, Castella M, Diener HC, Heidbuchel H, Hendriks J, et al. 2016 ESC Guidelines for the management of atrial fibrillation developed in collaboration with EACTS, *Europace*. 2016 Nov; 18(11):1609-1678.
- Knuuti J, Wijns W, Saraste A, Capodanno D, Barbato E, Funck-Brentano C, Prescott E, Storey RF, Deaton C, Cuisset T, Agewall S, Dickstein K, Edvardsen T, Escaned J, Gersh BJ, Svtil P, Gilard M, Hasdai D, Hatala R, Mahfoud F, Masip J, Muneretto C, Valgimigli M, Achenbach S, Bax JJ; ESC Scientific Document Group. 2019 ESC Guidelines for the diagnosis and management of chronic coronary syndromes. *Eur Heart J*. 2020 Jan 14;41(3):407-477.
- Koplay, M., & Erol, C. (2013). Koroner Arter Hastalığı, 57–69.
- Lewis, S. L., Bucher, L., Heitkemper, M. M., & Dirksen, S. R. (2014). *Medical Surgical Nursing Assessment and Management of Clinical Problems*. Elsevier (9th ed.). Canada.

22. Mozaffarian, D., Benjamin, E. J., Go, A. S., Arnett, D. K., Blaha, M. J., Cushman, M., ... Turner, M. B. (2015). Heart disease and stroke statistics-2015 update : A report from the American Heart Association. *Circulation* (Vol. 131).
23. Onat A. Can G. [Prevalence of Heart Disease, New Coronary Events and Cardiac Death Frequency], Onat A. editör. TEKHARF 2017 Tıp Dünyasının Kronik Hastalıklara Yaklaşımına Öncülük, İstanbul: Log-os Yayıncılık; 2017.p. 20-55.
24. Özdemir, M. 2016 European Society of Cardiology Guidelines on Atrial Fibrillation: What is new?. *Turk Kardiyol Dern Ars.* 2017; 45(1): 1-4.
25. Özer, S. (2016). Kalp Yetersizliğinde Kanıta Dayalı Bakım Uygulamaları. *Journal of Cardiovascular Nursing*, 7(June), 17–25.
26. Perkins, G. D., Handley, A. J., Koster, R. W., Castren, M., Smyth, M. A., Olasveengen, T., ... Greif, R. (2015). European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2015. Section 2. Adult basic life support and automated external defibrillation. *Resuscitation*, 95, 81–99.
27. Ponikowski, P., Voors, A. A., Anker, S. D., Bueno, H., Cleland, J. G. F., Coats, A. J. S., ... Others, A. (2016). 2016 ESC Guidelines For The Diagnosis And Treatment Of Acute And Chronic Heart Failure The Task Force For The Diagnosis And Treatment Of Acute And Chronic Heart Failure Of The European Society Of Cardiology (ESC). *European Heart Journal*, 891–975.
28. Sarı, İ., Çavuşoğlu, Y., Temizhan, A., Yılmaz, M.B., Eren., M. 2016 ESC and ACC/AHA/HFSA heart failure guideline updates: Changes, similarities, differences, and unresolved issues. *Turk Kardiyol Dern Ars.* 2016; 44(8): 625-636
29. Sayın Kasar, K., Özer, S., & Şenuzun Aykar, F. (2015). Infective endocarditis: what to know in care management. *Journal of Cardiovascular Nursing*, 6(3), 160–169.
30. Shen, W., Sheldon, R. S., Benditt, D. G., et al. (2017). 2017 ACC / AHA / HRS Guideline for the Evaluation and Management of Patients With Syncope A Report of the American College of Cardiology / American Heart Association Task Force on Clinical Practice Guidelines , and the Heart Rhythm Society. *Heart rhythm* (Vol. 14).
31. the Diagnosis and Management of Pericardial Diseases of the European Society of Cardiology (ESC)Endorsed by: The European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS). *Eur Heart J* 2015;36:2921–64.
32. Turan Kavradim, S. Özer Z. Kardiyovasküler Fizik Muayene: Bir Hemşirelik Bakım Değerlendirmesi, *Türkiye Klinikleri J Nurs Sci.* 2018;10(3):238-50.
33. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) (2013). Erişim Tarihi 10 Ocak 2015, <http://www.tuik.gov.tr/Pre-HaberBultenleri.do?id=16162>
34. Usta Yeşilbalkan, Ö., Çelik, S., Dentlinger, N., & Ramdin, V. (2015). Dahili Ve Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği Medical Surgical Nursing. (S. Çelik & Ö. Usta Yeşilbalkan, Eds.) (3rd ed.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık.
35. Whelton, P. K., Carey, R. M., Aronow, W. S., Ovbigele, B., Casey, D. E., Smith, S. C., ... Pressler, S. J. (2017). 2017 High Blood Pressure Clinical Practice Guideline : Executive Summary 2017 ACC / AHA / AAPA / ABC / ACPM / AGS / APhA / ASH / ASPC / NMA / PCNA Guideline for the Prevention , Detection , Evaluation, and Management of High Blood Pressure in Adults Exec. Hypertension.
36. Williams B, Mancia G, Spiering W, Agabiti Rosei E, Azizi M, Burnier M, Clement DL, Coca A, de Simone G, Dominiczak A, Kahan T, Mahfoud F, Redon J, Ruilope L, Zanchetti A, Kerins M, Kjeldsen SE, Kreutz R, Laurent S, Lip GYH, McManus R, Narkiewicz K, Ruschitzka F, Schmieder RE, Shlyakhto E, Tsioufis C, Aboyans V, Desormais I; ESC Scientific Document Group. 2018 ESC/ESH Guidelines for the management of arterial hypertension. *Eur Heart J.* 2018 Sep 1;39(33):3021-3104.
37. Yancy CW, Jessup M, Bozkurt B, Butler J, Casey DE Jr, Colvin MM, et al. 2016 ACC/AHA/HFSA Focused Update on New Pharmacological Therapy for Heart Failure: An Update of the 2013 ACCF/AHA Guideline for the Management of Heart Failure: A Report of the American College of Cardiology/ American Heart Association Task Force on Clinical Practice Guidelines and the Heart Failure Society of America. *J Am Coll Cardiol* 2016;68:1476–88
38. Yardimci, T.,& Mert, H. (2014). Use of Technology in Training Patients With Implantable Cardioverter Defibrillator. *Journal of Marmara University Institute of Health Sciences*, 4(3), 1. Erol, Ç. İç Hastalıkları Kardiyoloji, MN Medikal & Nobel Tıp Kitabevi, Ankara, 1-47.